

Beslutning om å inkludere Petr leo Brasileiro S.A. (Petrobras)

Mars 2020

Innledning

Petr leo Brasileiro S.A. (Petrobras) ble utelukket fra KLP og KLP-fondene sine investeringer i 2016¹. Bakgrunnen for utelukkelsen var at Petrobras var involvert i en alvorlig korrupsjonssak i Brasil. I saken ble det avdekket at selskapets kontrakter med leverandører ble overfakturert med tre prosent av kontraktssummen på en periode på ti år. Det var et organisert system for bestiklinger hvor selskapets toppledere var innblandet.

Selskapet har også vært på Etikkrådets observasjonsliste siden 2016. Etikkrådet anbefalte i november 2019 å ta selskapet av SPUs observasjonsliste².

Etikkrådets vurdering:

Anbefalingen fra Etikkrådet er blant annet basert på et rettsforlik med amerikanske myndigheter fra september 2018. Rettsforliket bekrefter at Petrobras har gjennomført omfattende utbedringstiltak siden etterforskningen startet i 2014. I henhold til rettsforliket vil selskapet rapportere på årlig basis frem til 2021 om implementeringen av etterlevelsprogrammet og interkontrolltiltak. I tillegg har selskapet status som et offer i Lava Jato-etterforskningen av den føderale påtalemyndigheten og av brasiliansk høyesterett. Som følge av dette bistår selskapet påtalemyndigheten i mange pågående rettsprosesser. I tilr dningen legges det vekt på at samtlige av de som befant seg i styret og toppledelsen da korrupsjonen ble avdekket har blitt skiftet ut.

Etikkrådet fremlegger at det er en risiko som knytter seg til at den brasilianske staten som kontrollerende eier fremdeles utpeker et flertall av styremedlemmene og konsernledelsen i selskapet. Dette kan svekke muligheten for en profesjonell eierstyring og selskapsledelse. Dette forholdet bidrar ikke til å redusere den generelle

1

https://www.klp.no/polopoly_fs/1.39953.1521205203!/menu/standard/file/Petrobras%20beslutning%20om%20utelukkelse.pdf

² <https://etikkradet.no/files/2019/12/20191113-Tilr%C3%A5dning-om-%C3%A5-ta-Petrobras-av-observasjonslisten-for-korrupsjon.pdf>

korrupsjonsrisikoen i selskapet. Denne risikoen er imidlertid den samme som for mange andre statseide selskaper innenfor olje- og gassektoren står overfor.

Etikkrådet konkluderer med at: *Selskapet viser en betydelig evne og vilje til å forebygge, avdekke og håndtere korrupsjon. Effekten av å fortsette observasjonen av selskapet vil dermed være begrenset.*

Om KLPs retningslinjer

Gjennom Retningslinjer for KLP som ansvarlig investor følger KLP og KLP-fondene det samme kriteriet for utelukkelse av selskaper dersom det foreligger en uakseptabel risiko for korrupsjon.

Da SPU satte Petrobras under observasjon valgte KLP og KLP-fondene å gå lenger ved å utelukke selskapet fra investeringene. Bakgrunnen for dette var en vurdering av fortsatt risiko for alvorlig korrupsjon også fremover. Det var fire forhold til grunn for denne vurderingen:

1. Alvor, omfang og systematikk av korrupsjonen over tid.
2. Selskapets styringsstruktur som innskrenker minoritetsaksjonærens mulighet til å få gjennomført endringer.
3. Selskapets fastholdelse om å være et offer for korrupsjonen.
4. Selskapets manglede systematiske tilnærming til korrupsjonsrisiko og risikoreduserende tiltak i selskapets globale virksomhet.

KLP KF har i løpet av de siste årene fulgt opp selskapet gjennom dialog og utveksling av informasjon. KLP KF vurderer nå at korrupsjonsrisikoen fremover er redusert.

Følgende punkter er sentrale for denne vurderingen: Samtlige av de som befant seg i styret eller toppledelsen i Petrobras da korrupsjon ble avdekket, har i ettertid blitt skiftet ut. Det er opprettet en egen avdeling (Governance and Compliance) for å styrke kontroll og etterlevelsesfunksjonen i selskapets globale virksomhet. Denne avdelingen kan også anses som mer uavhengig ettersom avdelingslederen (Chief Governance and Compliance Executive Officer) kun kan avsettes hvis det foreligger samtykke fra en av minoritetsaksjonærenes styrerepresentanter. Selskapets systemer og retningslinjer for håndtering av varsler og gjennomføringen av granskninger er også styrket. Antikorrupsjonsopplæringen i alle ledd er blitt styrket, inkludert egen opplæring i antikorrupsjon for styret og konsernledelsen. Det er også innført tiltak for å forhindre utilbørlig politisk påvirkning av selskapets virksomhet, herunder nye prosedyrer for ansettelser og forfremmelser.

Rettsforlik med amerikanske myndigheter som bekrefter at Petrobras har gjennomført omfattende utbedringstiltak med påfølgende årlig rapportering til 2021 gir trygghet for selskapets anti-korrupsjonsarbeid.

Det samme gjør også selskapets status som et offer i Lava Jato-etterforskningen av den føderale påtalemyndigheten og av brasiliansk høyesterett, samt selskapets bistand til påtalemyndigheten i flere rettsprosesser.

Videre har selskapet også opplyst at de har avvirket sin virksomhet i Angola og Nigeria som har vært ansett som høyrisikomarkeder basert på forhold knyttet til korrupsjon³. Selskapets beslutning om avvikling er begrunnet i å redusere den globale risikoen og for å ha bedre internkontroll.

Den risikoen som knytter seg til styringsstrukturen og at den brasilianske staten som kontrollerende eier fremdeles utpeker et flertall av styremedlemmene og konsernledelsen er fortsatt gjeldende. Denne er som Etikkrådet også påpeker, en generell risiko, lik for mange statseide selskaper innenfor olje- og gassektoren som KLP og KLP-fondene også er investert i.

Basert på Etikkrådets vurdering til grunn for anbefalingen om å ta Petrobras av observasjonslisten, samt KLP KFs egen oppfølging og vurdering anbefales det å igjen inkludere Petrobras i KLP og KLP-fondenes investeringer.

Beslutning

Det er besluttet å oppheve utelukkelsen av Petrobras fra KLP og KLP-fondenes investeringer med virkning fra mars 2020.

³ <https://petrobras.com.br/en/petrobras-worldwide/>